

Reportage Berichten vanuit tramlijn 19

‘En de stad is al best onbereikbaar’

Het openbaar vervoer in Amsterdam gaat op de schop. Opvallend slachtoffer lijkt lijn 19 te worden, de langste lijn van Amsterdam: tussen Diemen en station Sloterdijk. ‘Ik zal toch naar school moeten.’

Marcel Wiegman
AMSTERDAM

Veel is er niet voor nodig om een complete tram in rep en roer te brengen. Bijvoorbeeld de mededeling dat hij volgend jaar wordt opgeheven. Lijn 19, de langste van Amsterdam, staat op de nominatie om te verdwijnen. Van Diemen Sniep rijdt hij, via de Middenweg en de Sarphatistraat naar het Leidseplein om zijn weg te vervolgen naar de De Clercqstraat en de Admiraal de Ruijterweg en het eindpunt station Sloterdijk.

Tramlijn 19 gaat op de schop. Volgens het GVB zijn de reizigers na corona niet teruggekomen in

de aantallen die er voor die tijd waren. Het geld is op. Dan moet je wat.

De 14-jarige Freyja, scholier op het Montessori College Oost, slaat haar hand voor haar mond als ze het nieuws hoort. Elke dag neemt ze de metro uit Noord om over te stappen op de Vijzelgracht, precies zoals ov-planners het in 2018 bedachten toen de Noord/Zuidlijn ging rijden en tram 9 van het CS naar Diemen overbodig werd verklaard. Wat nu te doen? “Ik zal toch naar school moeten,” zegt ze geschrokken.

Juist zo prettig

Even verderop zit advocaat Nathalia Cortez (28), afkomstig uit het Braziliaanse São Paulo, maar sinds vijf jaar in Nederland. Ze woont in De Baarsjes en is consultant op het gebied van

milieu en mensenrechten. Zo'n twee keer per maand neemt ze de tram naar Diemen. Om haar haar te laten doen, of haar nagels. “*Girly stuff*,” zegt ze. “Dat is in Diemen goedkoper dan in het centrum van Amsterdam.”

Ze is ‘*upset*’ van het nieuws. Geen geld meer voor al die trams in de stad? Hoezo geen geld meer? “De belasting is hier best hoog. Dankzij het ov vind ik Amsterdam juist zo'n prettige stad. In Brazilië is het verkeer een grote chaos. Willen ze dat hier ook? Dat iedereen de auto weer gaat pakken?”

Snel naar de binnenstad

Veelgehoorde klacht in lijn 19, nog altijd: waar is lijn 9 gebleven? De tram die voor eeuwig verbonden leek met de Middenweg, het oude Ajaxstadion De Meer en Diemen. Een tram die de reizigers echt snel naar de binnenstad bracht.

“Raar,” vindt de bestuurder van tram 19 het dat nu ‘weer alles op de schop moet’. Dat er na corona minder reizigers zouden zijn, daar heeft hij weinig van gemerkt. Integendeel, de tram wordt er alleen maar drukker op. En dat komt volgens hem weer door het personeelstekort. “Soms staan er op het eindpunt bij Sloterdijk twee trams te knippen, zoals wij dat noemen. Dan is er niemand om achter het stuur te gaan zitten.”

Het is ook Guy Katz opgevallen, toeristengids op de Albert Cuypmarkt. Minder reizigers? “Het is er eerder krappert op geworden.”

Op de halte Diemen Sniep stapt Jennifer Oei (32) in. Ze woont in de nieuwbouwwijk even verderop en pakt vijf keer in de week de tram om naar haar werk in de Sarphatistraat te reizen. “De stad is al redelijk onbereikbaar mét tram 19,” zegt ze. “Het is een half uur fietsen en bussen rijden er ook niet veel.”

Verontwaardigd: “Er zijn hier in Diemen veel nieuwe mensen komen wonen. Die werden gelokt met de belofte van een goede ov-verbinding met de stad. Ik ook. Moeten we dan straks allemaal op de fiets om verderop in Diemen de metro te pakken?”

‘Nieuwe mensen werden hiernaartoe gelokt met de belofte van een goede ov-verbinding met de stad’

Tramlijn 19

Het GVB wil vanaf 2024 lijn 19 schrappen. Bewoners van Diemen kunnen dan gebruikmaken van lijn 7, die vanaf de binnenring anders rijdt dan de huidige 19.

BRON: GVB © LVDB/HET PAROOL

‘Klap in gezicht van de reiziger’

De voorgestelde verschromping van het Amsterdamse openbaar vervoer stuut op veel weerstand. Belangenorganisaties en deskundigen vrezen dat straks nóg meer mensen tram, bus en metro de rug toekeren.

Volgens Rikus Spithorst van reizigersbelangenvereniging Maatschappij voor Beter OV hebben reizigers ‘een pesthekel’ aan overstappen. “In combinatie met minder ov betekent het keihard dat mensen langer staan te wachten. Dit is een klap in het gezicht van de reiziger.”

“Een deel van de mensen heeft na corona het ov niet weten terug te vinden: de bezetting is slechts 80 procent. Nu maken we het ov nóg onaantrekkelijker. Als je wilt dat de bezetting daalt naar 60 procent moet je dit doen. We willen beter ov, niet slechter.”

Namens de Reizigers Advies Raad zegt ook voorzitter Bart Drenth grote zorgen te hebben. “Amsterdam doet een stap terug terwijl de stad juist nu voor een enorme schaaalsprong moet gaan. Bovendien: het plan geeft geen enkel doorkijkje in waar we naartoe gaan, er is geen gedachte welke kant we op moeten om de stad bereikbaar te houden.”

Voor mensen met een beperking is met name het veelvuldiger overstappen een drama, zegt Bart Weggeman van Cliën-

tenbelang. “Dit is echt pijnlijk. Slechts 27 procent van de haltes in Amsterdam is geschikt voor mensen met een beperking, dan begrijp je dat overstappen hen al heel snel voor onoverkomelijke problemen stelt.”

Volgens Weggeman kijkt het GVB ‘alleen maar naar de grote bulk’. “De rest doet er niet toe. Dan kun je wel zeggen dat het gemiddeld prima gaat, maar mensen met een beperking zijn straks gewoon de dupe.”

Amsterdam krijgt te maken met problemen waarmee het platteland al langer kampt, zegt Bert van Wee, hoogleraar transportbeleid van de TU Delft. “Met als verschil dat je op het platteland echt helemaal vast kan komen te zitten. Toch kan dit leiden tot verwoestarmoe in armere buurten waar mensen afhankelijk zijn van het ov. Er is een geldtekort, dat is niet anders. Maar je kunt in je beleid bepaalde buurten ontzien.”

Amsterdam loopt nu op tegen de grenzen van hoe de stad met ov omgaat, zegt GroenLinks-raadslid Zeeger Ernsting. “Ik ben heel kritisch over hoe vervoerbedrijven steeds meer hun eigen broek moeten ophouden terwijl ov juist heel belangrijk is in verdichtende steden. Ik vind dat we het ov aan alle kanten moeten helpen en dat er niet moet worden gesneden in subsidies vanuit het Rijk.”

Marc Kruijswijk

Vacature

Directeur

Openbare Basisschool Bos en Lommer

Meer info?
watijwilt.amsterdam/directeur-bos&lommer